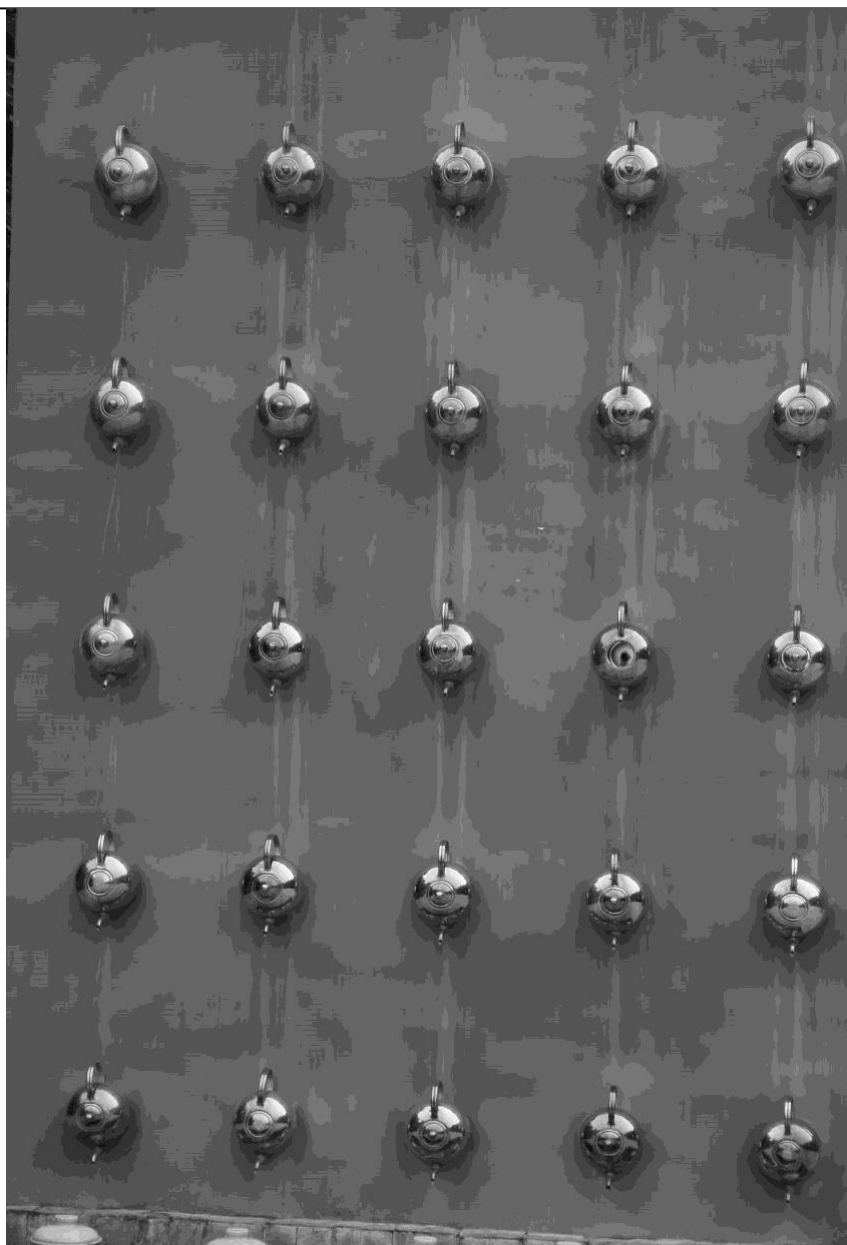

ISSN 2657-3318

MONITOR CHINY-BAŁKANY

MARZEC 2019

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 16+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

MARZEC 2019

28 lutego: Ambasador Serbii w ChRL z wizytą w Harbinie i Jilin. Milan Bačević podczas spotkania w Harbinie (prow. Heilongjiang) spotkał się z burmistrzem miasta – Sun Zhe. Harbin podpisał umowę o miastach siostrzanych z serbskim Uzice. Po wizycie w Harbinie, serbski ambasador udał się do miasta Jilin (prow. Jilin), gdzie spotkał się z tamtejszym miejskim sekretarzem KPCh – Wang Tangkai. Bačević podczas forum biznesowego w Jilin przedstawił ofertę inwestycyjną Serbii a także pozytywne przykłady bilateralnej współpracy gospodarczej.

28 lutego – 2 marca: Wang Chao z wizytą w Chorwacji. Chiński wiceminister spraw zagranicznych oraz sekretarz generalny sekretariatu inicjatywy 16+1 spotkał się z premierem Andrejem Plenkovićem a także wziął udział w 13. spotkaniu koordynatorów państw formatu 16+1.

1 marca: nowy ambasador ChRL w Bułgarii. Dong Xiaojun przedłożył kopię listów uwierzytelniających bułgarskiemu wiceministrowi spraw zagranicznych Georgowi Georgiewowi. Obie strony przeprowadziły kurtuazyjną rozmowę dotyczącą obecnego stanu stosunków bilateralnych.

3 marca: Tianjin Power Construction otrzymuje pozwolenie na rozpoczęcie budowy elektrociepłowni w Serbii. Na łamach Dziennika Ludowego opublikowano informację o kwalifikacji chińskiego wykonawcy do realizacji projektu. Elektrociepłownia Pancevo od dawna była przedmiotem zainteresowania chińskich przedsiębiorstw państwowych. Przypomnijmy, iż w 2017 r. to Shanghai Electric Group wygrało przetarg na rozbudowę kompleksu.

4 marca: delegacja prowincji Fujian w Atenach. Delegację przyjął minister turystyki, Elena Kountoura. Priorytetem turystycznym w kontaktach z Chinami jest wprowadzenie bezpośrednich połączeń lotniczych pomiędzy Xiamen a Atenami.

JEORJOS

KATRUNGALOS

**Z WIZYTĄ W
CHINACH.**

Grecki minister spraw zagranicznych udał się do Pekinu pomimo, iż grecki rząd z Alexisem Triprasem na czele zablokował w lutym modernizację portu w Pireusie przez obecnego inwestora – COSCO. Pomimo zablokowania największej chińskiej inwestycji w kraju, szef greckiej dyplomacji podczas spotkania z Wang Yi zadeklarował, iż w kraju potrzebne są chińskie inwestycje.

Kountoura wspomniała o 70% wzroście ruchu turystycznego wygenerowanego przez obywateli ChRL w ciągu ostatnich trzech lat.

4 marca: Jeorjos Katrungalos z wizytą w Chinach. Grecki minister spraw zagranicznych udał się do Pekinu pomimo, iż grecki rząd z Alexisem Triprasem na czele zablokował w lutym modernizację portu w Pireusie przez obecnego inwestora – COSCO. Pomimo zablokowania największej chińskiej inwestycji w kraju, szef greckiej dyplomacji podczas spotkania z Wang Yi zadeklarował, iż w kraju potrzebne są chińskie inwestycje.

5 marca: w Płowdiw otwarto pierwsze centrum wystawiennicze platformy e-commerce formatu 16+1. W drugim co do wielkości mieście Bułgarii zaprezentowano pierwsze centrum wystawiennicze handlu elektronicznego pomiędzy ChRL a regionem EŚW. Decyzja o powstaniu niniejszego centrum zapadła w maju 2017 r., a strefę demonstracyjną po raz pierwszy zaprezentowano w lipcu 2018 r. Jak informują chińskie media, dotychczas (stan na 4 marca 2019) sprzedano 1321 produktów rolnych dla klientów indywidualnych z Chin.

5 marca: rumuńska Partia Narodowo-Liberalna wzywa do bojkotu sprzętu Huawei. Członek opozycyjnej Partii Narodowo-Liberalnej – Pavel Popescu – przekazał Reuterowi list wystosowany przez ugrupowanie PNL do ministerstwa telekomunikacji, w którym wzywa do zatrzymania prac nad budową sieci 5G w kraju. Użycie sprzętu firmy Huawei miałyby godzić w bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej państwa. Jak informują przedstawiciele PNL, nie otrzymali oni od resortu telekomunikacji żadnej odpowiedzi.

5 marca: Albania zniesie wizy dla obywateli ChRL na okres wakacyjny. Oprócz obywateli Chin, na ruchu bezwizowym w Albanii skorzystają również obywatele z Rosji, Arabii Saudyjskiej, Białorusi, Kataru, Omanu, Tajlandii oraz Bahrajnu.

5 marca: Spotkanie Chen-Vucić. Chińska ambasador złożyła wizytę w serbskim pałacu prezydenckim, wręczając list od chińskiego prezydenta Xi Jinpinga z okazji urodzin prezydenta Serbii. W drugiej części spotkania Vucić podkreślał serbskie przygotowania do drugiego forum liderów państw dla międzynarodowej współpracy w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku.

6 marca: China National Nuclear Corporation zbuduje elektrownie jądrową w Belene? CNNC ma konkurować w procedurze przetargowej z amerykańskim General Electric, Francuskim Framatome oraz rosyjskim Rosatom. Według planów bułgarskiego rządu, szacowana na 9 mld EUR ma rozpocząć się w latach 2020-2021.

6 marca: China Road and Bridge Corporation zainteresowane kolejnymi projektami w Serbii. CRBC zainteresowane jest budową Korytarza Fruskogorskiego,

który miałby połączyć Paneuropejskie Korytarze Transportowe IV oraz X. Projekt szacowany jest na 400 mln EUR. W kwietniu ma rozpocząć się inna serbska inwestycja realizowana przez spółkę CRBC – China Communications Construction Company (CCCC). Autostrada Preljina-Pozega o długości 30,9 km zostanie wybudowana za kwotę 450 mln EUR. Dodatkowo, CRBC zaangażowane jest w budowę parku przemysłowego na przedmieściach Belgradu (220 mln EUR).

7 marca: Bośnia i Hercegowina ostatecznie przyznaje gwarancje rządowe na rozbudowę elektrowni węglowej w Tuzli. Bośniaccy urzędnicy przyznali gwarancje rządowe na chińską inwestycję w kraju pomimo zdecydowanego sprzeciwu Unii Europejskiej. Podjęcie inwestycji przez przedsiębiorstwa z ChRL skutkować będzie naruszeniem zasad dotacji UE, których BiH jest beneficjentem.

8 marca: Dusko Dukanović spotyka się z delegacją China Road and Bridge Corporation. Prezydent Czarnogóry na spotkaniu z delegatami firmy przewodzonymi przez dyrektora firmy – Du Fei wyraził zadowolenie z realizacji pierwszego odcinka autostrady Bar-Boljare (sic!). Przypomnijmy, iż realizacja części prac przy ww. projekcie postawiła bałkański kraj w obliczu bankructwa. CRBC podkreśliło, iż jest gotowe do sfinansowania kolejnych odcinków autostrady na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego.

13 marca: Jiang Yu spotkała się z chińską diasporą w Rumunii. Chińska ambasador udała się na targowisko „Czerwonego Smoka” na północno-wschodnich przedmieściach Bukaresztu aby porozmawiać z obywatelami ChRL na stałe osiadłymi w Rumunii oraz prowadzącymi tu własną działalność gospodarczą. Rozmowy miały charakter konsultacyjny a chińscy przedsiębiorcy poinformowali ambasador o trudnościach i problemach jakie spotykają ich na rumuńskim rynku.

15 marca: International Food Festival – China Special Event w Serbii. Wydarzenie zostało zainicjowane przez instytucję edukacyjną „Kreativno Pero”. Ambasador Chen Bo wyraziła nadzieję na pogłębianie współpracy kulturowej pomiędzy państwami, między innymi poprzez promocję tradycyjnej kuchni. W wydarzeniu uczestniczyło około 300 osób, w tym przedstawiciele serbskiego parlamentu odpowiedzialni za współpracę gospodarczą i kulturową z ChRL.

16 marca: Aleksandar Vučić z wizytą w Zijin RTB Bor. Serbski prezydent przeprowadził inspekcję w kopalni miedzi, która zostało niedawno przejęta przez chiński Zijin Mining Group. Vučić spotkał się również z prezesem Zijin – Lan Fushengiem (zob. komentarz).

18 marca: Deutsche Welle nazywa bukaresztańskie China Town wpadką. W opublikowanym przez niemiecki serwis materiale wideo zamieszczono informacje

dotyczące losów wybudowanego centrum handlowo-usługowego, które miało stać się bałkańskim hubem gospodarczym w kontaktach z Chinami (zob. komentarz).

18 marca: ambasador ChRL w Bośni i Hercegowinie w wywiadzie telewizyjnym.

Ambasador Ji Ping przyjął propozycję wywiadu w państwowej telewizji BiH. Dominującymi kwestiami były aktualna sytuacja ChRL na arenie międzynarodowej a także rozwój współpracy dwustronnej w ramach formatu 16+1 (zob. komentarz).

19 marca: spotkanie ambasador ChRL w Rumunii z Toeodorem Melescanu.

Podczas rozmowy, nowa ambasador ChRL w Rumunii Jiang Yu przedłożyła kopię poświadczeń rumuńskiemu ministrowi spraw zagranicznych. Jiang wspomniała, iż przypadająca na ten rok 70. rocznica nawiązania stosunków dwustronnych między państwami będzie doskonałą okazją do pogłębienia „tradycyjnej przyjaźni” a także wzmocnienia dialogu politycznego i współpracy gospodarczej.

22 marca: obchody Dnia Republiki Serbii w Pekinie.

Wydarzenie zostało zorganizowane z miesięcznym opóźnieniem ze względu na obchody Chińskiego Nowego Roku. Ambasador RS w Pekinie – Milan Bačević podkreślił status wszechstronnego partnerstwa strategicznego w stosunkach dwustronnych a także intensywne przygotowania serbskiego rządu do II Forum Pasa i Szlaku a także szczytu formatu 16+1. Ambasador wspomniał również o postępach we wspólnych projektach infrastrukturalnych, z których najważniejszym jest modernizacja linii kolejowej Belgrad-Budapeszt. Osobną część przemówienia Bačević poświęcił również na przypadającą w tym roku rocznicę bombardowania NATO w Serbii, w którym to uległ zniszczeniu budynek ambasady ChRL w Belgradzie.

22 marca: Ying Long Group planuje rozpoczęcie produkcji autobusów elektrycznych w Serbii.

Dragan Stevanovic, sekretarz stanu w ministerstwie gospodarki potwierdził spłatę zaległego długu rodzimej spółki Ikarbus przez Yin Long Group a także zapowiedział, iż chińskie przedsiębiorstwo w niedługim czasie przejmie całkowitą kontrolę nad spółką. Yin Long Group ma przejąć Ikarbus poprzez spółkę zależną Lanzhou Guangdong New Energy Automobile (LGNEA).

26 marca: były ambasador ChRL w Serbii promuje inicjatywę Pasa i Szlaku.

Podczas seminarium na Shanghai University of International Business and Economics, Li Manchang przedstawił główne założenia chińskiej inicjatywy a także jej postęp na przykładzie Serbii. Li skupił się na prezentacji aktualnej sytuacji politycznej i gospodarczej, głównych założeń i przeszkód w kreowaniu serbskiej polityki zagranicznej, przewag i przeszkód inwestycyjnych dla chińskich przedsiębiorców w kraju a także miejsca Serbii w inicjatywie Pasa i Szlaku. Podobne spotkanie byłby ambasador odbył również na początku miesiąca na innej chińskiej uczelni – Hebei University of Economics and Business.

27 marca: współpraca Chińskiej Akademii Nauk z Serbską Akademią Nauk i Sztuki. Prezesi instytucji – Bai Chunli oraz Vladimir S. Kostic – podpisali porozumienie o współpracy zakładające wymianę młodych naukowców i ekspertów a także wzmocnienie współpracy akademickiej pomiędzy państwami. Po wizycie w siedzibie SANiS, Bai udał się na spotkanie z serbskim prezydentem – Aleksandarem Vuciciem.

28 marca: Linglong Tire Co. Ltd. zbuduje fabrykę na terenie serbskiej strefy wolnocłowej w Zrenjanin. Serbski rząd przekazał chińskiemu inwestorowi nieco ponad 97 hektarów gruntu budowlanego. Budowę kompleksu ma rozpocząć się 30 marca a z informacji przekazanych przez burmistrza Zrenjanin wynika, iż Linglong rozpocznie produkcję opon w 2021 r. Szacunkowa kwota całości inwestycji to 800 mln EUR a planowane zatrudnienie to 1500 osób (w tym 300 obywateli ChRL).

KOMENTARZ

Rumuńskie Chinatown w Bukareszcie stało się elementem antychińskiej retoryki w „przeddzień” szczytu UE-Chiny. Z materiału Deutsche Welle wiadomo, iż stoiska handlowe o łącznej powierzchni 3 tys. mkw. na których otwarciu obecni byli chińscy dyplomaci a także szef rumuńskiego rządu zostały niedługo potem opuszczone przez chińskich przedsiębiorców. Według informacji przekazanych przez jednego z najemców powierzchni handlowej, dzień po oficjalnym otwarciu inwestycji na miejscu pojawili się poborcy podatków, którzy przez kolejne dni zbierali dokładne informacje dotyczące partnerów handlowych a także uiszczanych przez nich opłat skarbowych. W konsekwencji tych działań, drobni przedsiębiorcy z Chin mieli opuścić Rumunię.

W materiale pojawia się również przykład udanej chińskiej inwestycji sektora MŚP w Rumunii – producenta rowerów konwencjonalnych i elektrycznych – DHS Eurosport. Menedżer fabryki pochodzenia chińskiego przekazał w materiale informacje dotyczące unijnych regulacji w kwestii prowadzenia biznesu oraz wskazał na potencjalne bariery utrudniające rozwój działalności w ramach jednolitego rynku UE. W kontekście powstałego materiału, należy zastanowić się nad jego przekazem. Czy stanowi on zachętę inwestycyjną dla mniejszych przedsiębiorstw z Chin? Wydaje się, iż w obliczu rosnącej obecności polityczno-gospodarczej ChRL w samej UE (np. włączenia Włoch do chińskiego projektu Pasa i Szlaku) materiał stanowi wyraźną manifestację obrony własnych interesów przez instytucje UE a także wzmocnianie pozycji negocjacyjnej przed szczytem UE-Chiny.

W odniesieniu do działań ChRL w Serbii należy wskazać, że Zijin Mining Group planuje dalszą ekspansję w sektorze energetycznym. Po marcowej wizycie serbskiego prezydenta Aleksandara Vucicia w Bor, gdzie od trzech miesięcy swoją

nową zagraniczną siedzibę ma chiński Zijin Mining Group, otwarcie zaczęto mówić o rozwoju współpracy z tym przedsiębiorstwem. Media donoszą o zainteresowaniu Chińczyków przejęciem kopalni złota, cynku i ołowiu w pobliżu Medvedji. Obecnym operatorem kopalni jest Rudnik Lece d.o.o., który dotychczas był w posiadaniu upadłego już prywatnego przedsiębiorstwa Farmakom M.B. Od 2015 r., kopalnia została oddana w leasing firmie Limestone Capital LC z siedzibą główną w Dubaju.

W kontekście powyższych wydarzeń, można domniemywać iż państwa formatu 16+1 będące w strukturach Unii Europejskiej będą bardziej powściągliwe w kwestii promocji działań ChRL w UE. Wynikać to może zarówno z ustaleń podejmowanych wewnątrz Unii – w szczególności przed szczytem UE-Chiny – a także z rozczarowującej jak dotąd współpracy Chin z członkami UE będących jednocześnie członkami formatu 16+1. Propagatorem pozytywnego oddziaływania ChRL na sytuację gospodarczą w krajach Półwyspu Bałkańskiego mają stać się zatem państwa nie wchodzące w skład Wspólnoty Europejskiej. Może to być jednak zadanie karkołomne, bowiem niektóre z chińskich aktywności (budowa autostrady Bar-Boljare w Czarnogórze; serbska część połączenia kolejowego Belgrad-Budapeszt; inwestycja energetyczna w bośniackiej Tuzli) przynoszą skutek odwrotny do zamierzonego.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

